
Vergaderjaar 2019–2020

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2181

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 juni 2020

Hierbij bied ik u het verslag aan van de videoconferentie van de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 9 juni 2020.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

World Trade Organization (WTO)

De Europese Commissie lichtte de recente ontwikkelingen in WTO-verband toe, waarbij Commissaris Hogan het belang van het multilaterale handelssysteem benadrukte. Ten aanzien van de opvolging van de huidige directeur-generaal van de WTO, de heer Azevêdo, stelt de Europese Commissie dat het van belang is om één EU-kandidaat af te vaardigen. Deze kandidaat dient te beschikken over een sterke achtergrond op het multilaterale vlak en moet bovendien in staat zijn om effectief te opereren binnen het politieke spanningsveld van de WTO.

Commissaris Hogan betoogde voorts dat hervorming van de WTO urgenter is dan ooit en dat het aan de EU is om een leidende rol hierin te nemen. Prioritaire dossiers voor de korte termijn zijn e-commerce, binnenlandse regulering van diensten, investeringsfacilitatie, visserijsubsidies en het stimuleren van handel in groene goederen. Een nieuw initiatief is het voorstel van de Commissie, over «Handel in medische goederen». Voor de langere termijn zet de Europese Commissie in op een voor alle WTO-leden acceptabele oplossing voor de huidige impasse ten aanzien van de geschillenbeslechting, op onderhandelingen over industriële subsidies en op een meer op maat gemaakte aanpak voor de behandeling van ontwikkelingslanden in de WTO-onderhandelingen.

De Raad sprak eensgezind steun uit voor de inhoudelijke inzet in WTO-verband, zoals geschetst door Commissaris Hogan. **Enkele lidstaten** benadrukten het belang van duurzaamheid en de mogelijkheid van het herstarten van een initiatief ter bevordering van de handel in groene goederen, terwijl **andere lidstaten vooral waarde hechtten aan** de digitale agenda. Voor wat betreft de selectie van een nieuwe DG van de WTO onderstreepten sommige lidstaten het belang van het gezamenlijk voordragen van één EU-kandidaat voor de selectieprocedure. Andere lidstaten benadrukten het belang van de kwaliteit van de kandidaat met een voor de functie passend profiel en gaven aan dat de EU niet bij voorbaat een geschikte kandidaat uit een derde land moest uitsluiten.

Nederland bevestigde de leidende rol die de EU moet spelen in de hervorming van de WTO en sprak steun uit voor een spoedige hervatting van onderhandelingen op de lopende dossiers. Het is belangrijk dat alle onderhandelingen ook digitaal goed toegankelijk zijn voor alle leden van de WTO.

Handelsaspecten van de COVID-19 pandemie

Handel in essentiële medische goederen

Commissaris Hogan lichtte een voorstel van de Commissie toe om de handel in medische goederen ten tijde van een gezondheids crisis zo open mogelijk plaats te laten vinden en de toegang tot medische goederen te versterken. Dit voorstel deed de Commissie mede naar aanleiding van een eerdere oproep van Nederland om mogelijkheden voor een *Essential Health Goods Agreement* te verkennen. De Commissie voorziet in haar voorstel zowel een tarifair onderdeel als een non-tarifair onderdeel, met onder andere afspraken op het gebied van exportbeperkingen, handelsfacilitatie en informatie-uitwisseling. De voorstellen van de Commissie zijn

inmiddels online te vinden.¹ Commissaris Hogan gaf aan deze ideeën met handelspartners te zullen bespreken en lidstaten nauw bij de opvolging van het initiatief te blijven betrekken.

Verschillende lidstaten verwelkomden het initiatief van de Commissie. Enkele lidstaten uitten twijfels over de slagingskans van het initiatief.

Nederland sprak steun uit voor het initiatief van de Commissie. Veel onderdelen ervan sluiten nauw aan bij het door Nederland geopperde voorstel voor een *Essential Health Goods Agreement*. Nederland gaf tevens aan graag bij te dragen aan opvolging van het initiatief, onder meer door mee te denken over uitwerking van voorstellen over ethische allocatie en het voorkomen van prijsopdrijving. Tenslotte gaf Nederland aan dat het van belang is dat de EU zowel met grote handelspartners als ontwikkelingslanden in contact treedt over het initiatief.

Evaluatie EU Handelspolitiek, incl. FRA-NL paper

De Europese Commissie kondigde aan op 16 juni het startschot te zullen geven voor brede consultaties met belanghebbenden over de herziening van EU-handelspolitiek beleid². Sinds de *Trade for All* strategie van vijf jaar geleden, is de wereld niet stil blijven staan. Naast de veranderingen die zich de afgelopen jaren voltrokken, wijst de Covid-19 pandemie op het belang van open en op regels gebaseerde handel en veerkrachtige waardeketens. De Europese Commissie wil dit meenemen in de evaluatie en eind 2020 een nieuwe handelspolitieke strategie publiceren.

In dit kader verwelkomde Commissaris Hogan het Frans-Nederlandse non-paper over handel, duurzaamheid en sociaaleconomische effecten. De Europese Commissie, het voorzitterschap en verschillende lidstaten gaven aan het non-paper als een constructieve bijdrage aan de discussie over het Europees handelsbeleid te zien. Commissaris Hogan benadrukte dat aan een deel van de voorstellen binnenkort reeds uitvoering zal worden gegeven en dat andere punten verder kunnen worden uitgewerkt. De herziening van het handelsbeleid vormt hiervoor een goed kader. Nederland benadrukte dat de EU een leidende rol dient te spelen op het gebied van handel en duurzaamheid.

Staalvrijwaringsmaatregelen

In de informele handelsraad hebben enkele lidstaten de Commissie gevraagd om de staalvrijwaringsmaatregelen verder aan te scherpen. Nederland heeft aangegeven begrip te hebben voor de problemen van de Europese staalindustrie, maar ook opgeroepen tot een gebalanceerde aanpak die ook rekening houdt met de belangen van de staalverwerkende industrie. De Commissie heeft inmiddels een voorstel tot aanpassing van de staalvrijwaringsmaatregelen aan de lidstaten voorgelegd. De belangrijkste voorstellen richten zich op het aanpassen van de tariefquotumadministratie met als doel om een stabielere invoer van staal te bevorderen. De hoogte van de quota wordt niet gewijzigd. Voor de informatie van uw Kamer: Nederland heeft in het vrijwaringscomité, dat plaats vond na de Raad, steun uitgesproken voor deze aanpassingen.

¹ Zie <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2157>.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1058

Overige

Openstaande toezeggingen

Tijdens het AO Handelsbevordering van 29 januari 2020 (Kamerstuk 34 952, nr. 107) is toegezegd u van een nadere verwijzing te voorzien voor de online informatie over de zes uitgangspunten van de WTO voor aanscherping van staatssteunregels op internet. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden op de website van de Europese Commissie³.

In het hierboven reeds genoemde non-paper verwelkomen Frankrijk en Nederland dat de aan te stellen *Chief Trade Enforcement Officer* (CTEO) onder andere zal toezien op de naleving van duurzaamheidsafspraken in handelsakkoorden. De Europese Commissie heeft eind 2019 aangekondigd deze nieuwe functie in te stellen om toe te zien op de monitoring en naleving van bilaterale handelsakkoorden. Er wordt een team samengesteld om de CTEO te ondersteunen. Het kabinet verwacht dat dankzij deze CTEO vroegtijdig en gestructureerd gewerkt kan worden aan de naleving van duurzaamheidsafspraken in handelsakkoorden. In aanvulling op de huidige inspanningen zal de aanstelling van de CTEO een krachtig politiek signaal afgeven richting derde landen en zullen voldoende middelen beschikbaar zijn voor het monitoren van de naleving van gemaakte afspraken. Hiermee geeft het kabinet uitvoering aan de toezegging om de rol van de *Chief Trade Enforcement Officer* toe te lichten.

De Vietnamese National Assembly heeft op 8 juni 2020 het handelsakkoord en het investeringsakkoord tussen de EU en Vietnam geratificeerd. Het handelsakkoord zal daarmee zeer waarschijnlijk per 1 augustus 2020 in werking treden. Alvorens het afzonderlijke investeringsakkoord in werking kan treden, dient het geratificeerd te worden door de EU-lidstaten. Bernd Lange, de Duitse sociaaldemocratische voorzitter van de handelscommissie van het Europees parlement, stelt in een verklaring dat de EU met deze overeenkomst een belangrijke speler in Vietnam en in de regio wordt en dat deze overeenkomst deels alternatieven biedt voor een eenzijdige afhankelijkheid van China.

De Europese Commissie publiceert jaarlijks een implementatierapport, waarin wordt ingegaan op de implementatie van de in werking zijnde handelsakkoorden. De Commissie zal in een volgend implementatierapport ook ingaan op de implementatie van het handelsakkoord met Vietnam. Hiermee acht het kabinet uitvoering te hebben gegeven aan de motie (Kamerstuk 21 501-02 nr. 2126) van de leden Diks en Van den Hul over het aandringen op een jaarlijkse review van afspraken uit het vrijhandelsakkoord met Vietnam.

³ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158567.pdf